

ÅRSPLAN 23/24

LINDEBAKKEN BARNEHAGE

"«Det er to varige gaver du kan gi ditt barn, det ene er røtter, det andre er vinger»"

W.H. Carter

INNHOLDSFORTEGNELSE

ÅRSPLAN 22/23.....	1
INNHOLDSFORTEGNELSE.....	2
LINDEBAKKEN BARNEHAGE.....	3
TILVENNING.....	4
VIKTIGE DATOER Å MERKE SEG	5
GENERELLE BESTEMMELSER	6
BRINGING OG HENTING.....	6
SYKDOM.....	7
KLÆR TIL ALL SLAGS VÆR.....	8
MATORDNING.....	8
BURSDAGSFEIRING.....	8
MEDBRAKTE LEKER	8
TURER.....	9
DAGSRYTME I LINDEBAKKEN	10
ÅRSTEMA: DYRENE I NATUREN.....	11
PEDAGOGISK ARBEID.....	14
PEDAGOGISKE OPPLEGG	14
DANNING OG OMSORG.....	14
LEK	15
LÆRING	16
MEDVIRKNING	16
DOKUMENTASJON OG EVALUERING	17
FORELDRESAMARBEID.....	18
FØRSKOLEOPPLEGG	18
RAMMEPLANEN	19
PROGRESJONSPLAN FOR FAGOMRÅDENE.....	21
MOBBING	23
OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE	23

LINDEBAKKEN BARNEHAGE

Er en liten barnehage som ligger flott til like ved Steinerskolen i Arendal. Barnehagen er eid av Anne Karin Kjevik. I nærmiljøet rundt oss er vi heldige og har flotte turområder i skog og mark, samtidig som vi ligger i nærhet til sentrum. Dette gir oss mange muligheter til å gi barna rike opplevelser både i natur, og det å delta på ulike kulturelle aktiviteter i byen. Vi har en stor blandingsgruppe, og har valgt å dele barnehagen opp i to grupper:

Solstrålen (de minste fra 0-3) og **Stjerneskudd** (3-6).

Våre ansatte:

ANNE KARIN KJEVIK
STYRER, PEDAGOGISK
LEDER

KASSANDRA LERVAAG
PEDAGOGISK MEDARBEIDER
(VIKARIAT)

THEA LANGÅS
Foreløpig permisjon

KAROLINE PEDERSEN
PEDAGOGISK LEDER (med
fordypning i barns språk)

NINA LANGEMYR
PEDAGOGISK MEDARBEIDER

JANNE STENSLAND
PEDAGOGISK MEDARBEIDER
(VIKARIAT)

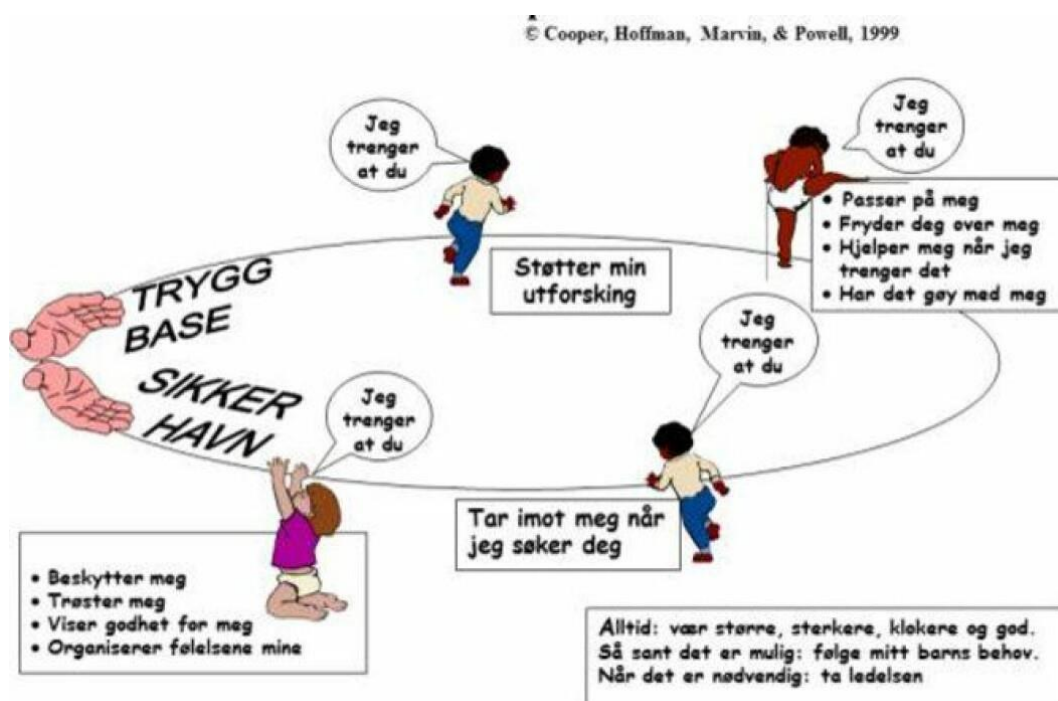

TILVENNING

De som søker seg inn barn i Lindebakken, og får tilbud om plass fra august. Vil få tilbud om ukentlig komme på besøk til oss i juni, for å bli litt bedre kjent med både personell, og barnehagen. Dette tror vi kan være med å gjøre tilvenningen lettere når barnehagestart august kommer 😊

Nøkkelen til en god tilvenning er en tilvenning som skjer på barnets premisser i tett samarbeid med foreldre og barnehagepersonalet. Underveis i tilvenningen ser vi hvem barnet knytter seg mest til, den barnet føler seg tryggest på blir barnets «primærkontakt». Det at barnet har en voksen som det føler seg ekstra trygg på i starten kan være en god støtte. Noen barn finner seg til rette fort, mens andre bruker litt lengre tid. Vi tilpasser rutiner og organiserer tid, og rom så barnet blir kjent og skaper gode relasjoner til både personalet og andre barn.

Det å danne trygge og gode relasjoner har en betydningsfull innvirkning på barnas psykiske helse, og er med å legge grunnlaget for barnas videre emosjonelle, sosiale og kognitive utvikling. Når vi voksne skal etablere en god og trygg tilknytning til barna, er man avhengig av å forstå barna innenfra. Et verktøy vi bruker for å forstå, og møte barna sine behov er trygghetssirkelen:

Denne sirkelen er visuell som viser at de voksne er den trygge og sikre havnen. Hvis barnet utforsker, beveger seg ut fra den trygge havnen, er barnet oppe i sirkelen. Barnet er da fremdeles avhengig av støtte fra voksne, som hjelper ved behov og gleder seg sammen med

barnet. Hvis barnet er nede i sirkelen har barnet behov for både beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine.

VIKTIGE DATOER Å MERKE SEG

PLANLEGGINGS-DAGER BARNEHAGEÅRET 2023/ 2024:

HØST 2023	VÅREN 2024
Torsdag, 19. Oktober	Tirsdag, 2. Januar
Fredag, 20. Oktober	Fredag, 2. Februar
	Fredag, 10. Mai

Disse dagene er barnehagen stengt.

Lucia feiring:

Onsdag 13. desember 2023

Til Lucia forbereder vi oss ved å øve på Lucia sangen og bake lussekatter. Vi hører også historier om hvorfor vi feirer Lucia.

Nissefest:

Onsdag 6. Desember 2023

Nissefesten er et av årets høydepunkt! Vi forbereder oss ved å pynte barnehagen med flott julepynt, både egenlagd og annet! Vi går rundt juletreet og synger julesanger som vi har øvd oss på! Nissen kommer også og overrasker barna!

Markering av samenes nasjonaldag:

Tirsdag 6. februar 2024

Vi markerer samens nasjonaldag den 6. februar. Denne dagen smaker vi på Bidos – samenes nasjonalrett. Vi snakker om samisk kultur. Vi baker gahkko brød (samisk brød).

Har noen kreative aktiviteter, og hører på samiske eventyr og fortellinger.

“Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og få kjennskap til samisk kultur.
(Rammeplanen, 2017).

Karneval:

Fredag 16. Februar 2024

På karneval kler både voksne og barn seg ut! Denne dagen leker, og koser vi oss med pølser i brød. Og vi har også en pinjata som vi slår godteri ut av! På forhånd lager vi karneval kunst som vi pynter opp barnehagen med.

Sommerfest:

Tirsdag 5. Juni 2024

På sommerfesten fremfører barna og vi koser oss sammen med grilling og gjør ekstra stas på førskolebarna som skal slutte i barnehagen.

FORUT barneaksjon:

Lindebakken barnehage deltar årlig i FORUT- barneaksjonen. Dette er et pedagogisk opplegg som skal være med å gjøre barna kjent med andre kulturer, og hvordan barn har det i andre land. Vi ønsker å skape engasjement og nysgjerrighet for å bygge omsorg, toleranse og empati. Gjennom FORUT-aksjonen fokuserer vi på at alle barn har ressurser, ambisjoner og evner, selv om levekårene kan være en utfordring. FORUT aksjonen er med på at barn blir bevisste, og lærer om å hjelpe andre barn, som kanskje ikke har så mye penger og materielle goder som vi har.

*“Barnehagen skal vise at man kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.”
(Rammeplanen, 2017)*

GENERELLE BESTEMMELSER

BRINGING OG HENTING

Dersom barna skal hentes av andre enn foreldre/ foresatte må barnehagen ha beskjed om det. Som hovedregel vil vi at barna skal være i barnehagen i kjernetiden mellom klokken 9:00 – 14:00. Samlingsstund og ulike aktiviteter vil bli avviklet i dette tidsrommet. Vi står også fritt til å forlate barnehagen i tidsrommet fra klokken 9:00 til 14:00. Det bør bli gitt beskjed dersom barna ikke kommer eller kommer senere enn klokken 9:00, eller dersom barna skal til lege, tannlege, helsestasjon og lignende.

SYKDOM OG SYKE BARN

Syke barn skal ikke være i barnehagen, da smittefaren er stor. Det er viktig å holde barn hjemme hvis det er sykt. Om barnet blir sykt i løpet av barnehagedagen, vil vi ta kontakt med dere foreldre.

Dersom barnet blir akutt sykt eller utsettes for uhell tar vi kontakt med foreldre, eventuelt lege. Vi har innarbeidet gode rutiner for hygiene, med tanke på håndvask, bleieskift og sårbehandling.

Barn som kommer i barnehagen må kunne delta i aktivitetene man har i løpet av barnehagehverdagen, som vil si at de må kunne være ute.

Brennkopper	Barna kan gå i barnehagen når sårene er under
Diare / omgangssyke	Barna må holdes hjemme i 48 timer etter
Mark	Barna holdes hjemme til dagen etter
Forkjølelse / Influensa	Barna holdes hjemme ved feber, ellers
Lus	Barna kan gå i barnehagen når
Vannkopper	Barnet kan vende tilbake til barnehagen
Øre/Halsbetennelse	Allmenntilstanden avgjør, ingen restriksjoner
Øyekatarr	Ved rikelig pussdannelse bør barnet
Hoste/Andre luftveissymptomer	Ved hoste uten feber kan barnet gå i
Feber	Barnet holdes hjemme til det er feberfritt

Når må barnet være hjemme fra barnehagen?

For mere informasjon: Se. www.fhi.no “Når må barnet være hjemme fra barnehagen?”

PRAKTISK INFORMASJON:

KLÆR TIL ALL SLAGS VÆR

Barna må ha med seg klær som passer til all slags vær. Det må til enhver tid være skifteklær til barna, og en jevnlig sjekk i hylla kan være lurt! Uhell av mange årsaker kan fort skje og været kan skifte fort. Husk at sko og klær må merkes med navn. Vått tøy tørker ikke i garderoben, så dress, sko, votter og lignende må tas hjem for tørking. Tøm gjerne garderoben hver fredag. Da vil dere få bedre oversikt i tillegg til at det letter renholdet.

MATORDNING

Barnehagen har full kost, som vil si vi serverer alle måltidene i barnehagen. Vi ordner også til bursdagsfeiring etter barnets ønske. Frokost serveres fra kl: 8:00 - 9:00. Lunsj ca. kl. 10:30 som er måltid med frukt. Kl. 13:30 serveres tredje måltid.

Ca. to ganger i uken lager vi varm mat. Disse dagene vil variere ettersom vi ønsker at flest mulig barn skal ha mulighet til å delta (også de med redusert plass).

Foreldrene betaler i dag kr. 400 kr i måneden for barn på full plass, og reduseres etter størrelse. Prisen kan bli økt eller redusert (selvkostprinsippet). Vi har dager der barna smører sin egen mat. Læring skjer i alle prosesser i barnehagehverdagen, og måltidet er en viktig læringsarena som vi utnytter til det fulle.

BURSDAGSFEIRING

Vi heiser flagget, og den spesielle bursdagsstolen tas frem! Bursdagsfeiringen blir feiret med krone, sang og eventyr! Dette er stor stas for barna! Barnet kan da velge mellom for eksempel: kake, muffins, is, gele eller fruktsalat 😊 De minste får smoothie.

MEDBRAKTE LEKER

Medbrakte leker kan være spennende og gøy! Husk at små ting kan forsvinne, og leker kan bli skadet eller ødelagte. Så bruk sunn fornuft når det gjelder dette! Barnehagen erstatter ikke ødelagte/tapte leker.

TURER

Vi har flotte turområder i nærmiljøet rundt barnehagen som vi benytter oss flittig av.

Turene for de minste barna bør ikke være for lange, for det er viktig at barna har tid til her og nå opplevelser, til å utforske og undre seg, og gjøre nye erfaringer. Målet for turene er å gi barna mange og forskjellige sanseerfaringer, styrke selvtilliten og øke de motoriske ferdighetene. Vi har også god nærhet til byen, hvor vi kan dra på ulike kulturelle arrangementer. Vi benytter oss gjerne av kino, biblioteket, teater på kilden osv. Det er litt ekstra stas å ta seg en tur til byen! Hvert år besøker vi Kjevik gård for å hilse på alle dyrene. Stor stas! Førskolebarna har en årlig tur til vitensenteret, og avslutter barnehagetiden sin med en overnattingstur til Kardemomme by.

DAGSRYTMEN I LINDEBAKKEN

06.30 Barnehagen åpner

Barnehagen åpner. Barna blir møtt av voksne i garderoben.

Vi har frokosttid i barnehagen ca. fra kl. 08.00 – 9:00.

09.00 Pedagogisk opplegg

Kjernetiden begynner. Da kan vi ha samlingsstund, aktiviteter, turer og andre pedagogiske opplegg.

10.30 Måltid

Vi har et måltid med frukt. Vi synger for maten, og setter søkelys på å ha gode samtaler rundt bordet. Vi trener på å smøre

11.30 Frilek

Vi leker både ute og inne. Vi trener på å kle på oss klær selv. Det gir en stor mestringsfølelse! Så dette bruker vi god tid på. Barna lærer også det å hjelpe hverandre.

13.30 Måltid

Vi spiser og koser oss! Måltidet er en god arena for å skape gode samtaler og gode relasjoner.

14.30 Frilek

Frilek ute eller inne.

16.45 Barnehagen stenger

NB. Husk at kjernetiden er fra 09.00 – 14.00. Det er da vi har alle planlagte pedagogiske opplegg. Vi står også fritt til å forlate barnehagen i dette tidspunktet.

ÅRSTEMA: «DYRENE I NATUREN»

Dyr i naturen omfatter fra smådyrene som mark og insekter, til større dyrene som fugler og pattedyr. Barn møter ofte dyrene i både bøker og leker, men og i sine omgivelser som husdyr, fugler og ikke minst alle småkrypene. I barnehagen er det å løfte på en stein alltid spennende, da ser vi hva som lever under. Det å kunne holde edderkopper og munkelus kan gi barna stor mestringsfølelse.

Skogen vår har et variert og rikt dyreliv. Man tenker kanskje først og fremst på vilt, når man ferdes i skogen. For vanlige turgåere er det både spennende å høre etter lyder fra pattedyr og fugler, for de er aldri langt unna 😊

*“Barnehagen skal bidra til at barna opplever og utforsker naturen og naturens mangfold. Og at barna får kunnskaper om både dyr og dyreliv”
(Rammeplanen, 2017)*

PATTEDYR

I Norge har vi ca. 50 arter av pattedyr, og de aller fleste av dem lever i skogen vår. Både hjortedyr, rovpattedyr og gnagere. Vi har fire store rovdyr: bjørn, ulv, gaupe og jerv. I løpet av året skal vi studere både spor og sportegn. Som kan være ekskrementer, beitemerker, matrester, koglegnag og brunstgroper. Vi vil se hva barna interesserer seg for, og bruke deres medvirkning til å finne ut hvilke dyr vi skal sette søkelys på 😊 Elgen er det største pattedyret vi har i skogen, som er planteeter. Vi skal også prøve å se nærmere på hvordan pattedyrene tilpasser seg om vinteren.

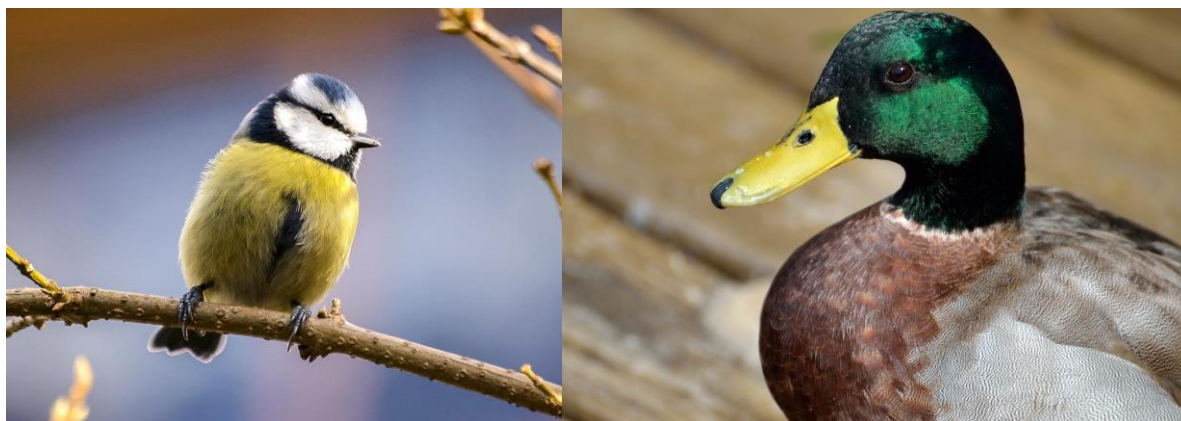
Da dyrene møter utfordringer på vinterstiden, både kulde, mangel på mat og vansker med å komme seg fram i dyp snø. Alle dyrene møter disse utfordringene på forskjellige måter. Noen hamstrer mat, for å unngå matmangel, andre dyr kan lage seg fettreserver om høsten – her er grevling og bjørn eksempel på dette, at de da sover gjennom vinteren. Mange dyr tilpasser seg med å få en tykkere pels. Dette er noen fenomener vi kan filosofere, og reflektere over med dette årstemaet. Vi kan også bruke forskjellige sanger om aktuelle dyr i vårt tema, deriblant «Bjørnen sover», «Nøtteliten», «Mikkel Rev», «Lille Hasse Hare» og

flere. Eventyrene som «Skinnavotten» og «Reveenka» her kan det være aktuelt å jobbe med de forskjellige dyrene vi møter i eventyrene i et pedagogisk opplegg sammen med barna.

FUGLENE

Hvilke fugler møter vi på om våren i barnehagen og på turer i skog og mark? Hvilke fugler kan vi se igjen hos oss om vinteren? Det å snakke med barna om trekkfuglene, standfugler og streiffugler. Hva spiser fuglene? Vi kan lære barna at vinteren er en tid som er vanskelig for fuglene, og foring er en måte vi kan vise omsorg for dyrene på. Kanskje vi kan lage litt fuglemat, som barna får et innblikk i hva vi kan mate fuglene med? Vi kan velge ut noen vanlige fuglearter, for å studere litt nærmere.

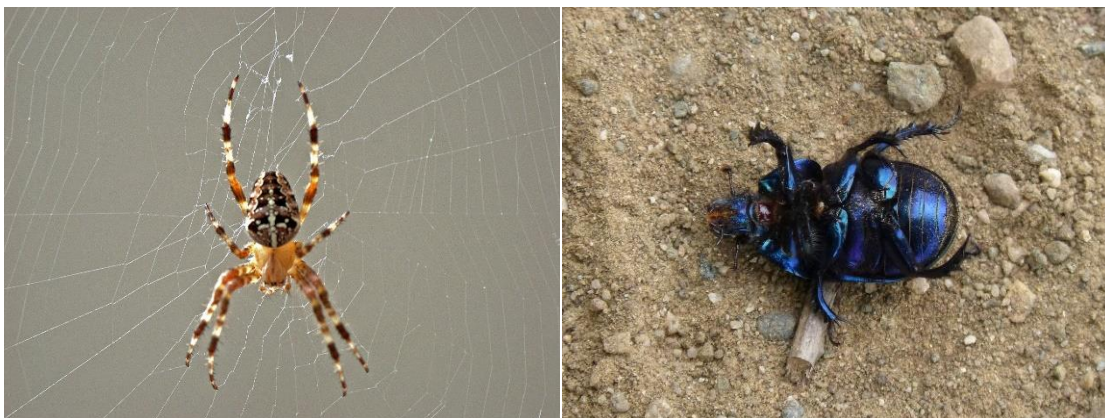
Her kan vi studere hvordan bein og nebb fuglene har, dette forteller oss mye om hva fuglene spiser. Ha eksperiment med vann og olje som barna kan få se hvordan vannet preller av endene våre. En annen ting vi kan studere er fargeforskjellen på fuglene mellom hann og hunn fuglene. Hann-fuglene er gjerne mer pyntet og fargerike enn hunn fuglene. Som gir en fordel for hannen med å lokke til seg flere make. Hunnen er tilpasset slik at den er mer nøytral som de er bedre kamuflert unger ruging av eggene. Til våren kan vi gå turer i skogen for å lytte til fuglenes musiske sang. Kanskje vi greier å høre hvilken fugl som synger ute? Sanger som «Alle fugler», «Fløy en liten blåfugl» og «Jeg gikk en tur på stien» er sanger vi med dette årstemaet skal lære barna 😊

SMÅDYR

Dette er noe som egner seg godt å studere i barnehagen. For det er lett å finne, og man kan lett lage både akvarier og terrarier for dem. I løpet av barnehageåret skal vi lage insekts-hotell sammen med barna, dette for å lære barna hvor nyttige disse små skapningene er for hagen vår, og at vi hjelper de med å få et sted å bo. For vi trenger både insekter og planter i hagen vår. Småkrypene har et stort mangfold, både i farge, form og levesett. Artene tilpasser seg en bestemt måte å leve på. Noen insekter er avhengige av spesielle planter.

Vi voksne skal være gode rollemodeller for barna, og barna skal få være undrende og filosoferende over småkrypene vi finner. Vi må også lære barna å behandle smådyrene med respekt. Vi har mange fine faktabøker om insekter vi kan finne i naturen, og barna lytter gjerne til informasjon som er tilpasset dem. Boka «Lille Larven aldri mett» er også en fin inngang til prosjekter man kan ha, barna får da bli med i hele prosessen fra et lite egg, som blir til en larve, videre blir til en puppe og til slutt til en vakker sommerfugl. På turer i skogen skal vi løfte på steiner og se om vi kan finne noen spennende småkryp. Vi kommer til å ha med oss bøker, og bruke digitale medier som appen «artsorakel» for å identifisere insektene sammen med barna. I forhold til sanger er det aktuelle som blant annet «Lille Petter Edderkopp» og «Tusenbein gikk ut i sølevær». Regler som «Tusenbeinet Kåre» og «Sommerfuglen Jompa» er også aktuelle å bruke sammen med barna.

PEDAGOGISK ARBEID

Vi vil at barnas hverdag skal være preget av lek, og læring sammen med gode venner i et trygt og godt miljø.

- Vi vil tilrettelegge for språklig stimuli
- Vi vil tilrettelegge for tall, rom og form

Voksne skal være lyttende og anerkjenne barna for det dem uttrykker verbalt og non-verbalt.

TRAS (Tidlig registrering av språkutvikling, ord-produksjon og setningsproduksjon). Vi bruker TRAS hvis behov i samarbeid med foreldre.

PEDAGOGISKE OPPLEGG

Hver dag har vi et pedagogisk opplegg som tilpasses barnas alder, hvor vi blant annet har sang/ bevegelse, tall/telling, lek/trylling, form/farge, dager/måneder, været/årstidene og begrepslære.

Vi har enkel engelsk, filosofi, matematikk og norsk, barna skal bli kjent med bokstaver og tall (lyder/mengder). Vi har samtaler og øver barna på å vente på tur (turtaking).

Det blir gitt beskjeder, tatt opp ting og temaer (også etter barnas ønsker), og vi forbereder barna på hva som skal skje senere eller en annen dag.

Barna får være med å bestemme, delta og fortelle.

Sosial kompetanse og empatitrening er også sentralt her. Vi har samlingsstunder både ute og inne. Hver dag leker vi oss til ny kunnskap!

DANNING OG OMSORG

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. **Danning** er en prosess som foregår hele livet. Dette handler om blant annet å utvikle evner til å refleksjon over egen væremåte og handlinger. Gjennom en veksling mellom kunnskap og kultur, og voksne og barn skjer dannings til ulike tider og steder. Begrepet har også en demokratisk tilnærming. Når barnet møter omverdenen skal det kjenne at dets tanker, valg og handlinger er viktige, og at barnet kan gjøre en forskjell. Barnehagen har også en viktig rolle når det gjelder dannings.

Nært knyttet til danning har vi omsorg. **Omsorg** er en forutsetning for barnets trygghet og trivsel. Omsorg er viktig for at barnet skal utvikle evnen til å føle empati og nestekjærlighet. Barna skal føle seg respektert og anerkjent for den de er. Det er også viktig for personalet at ser hva barnet har behov for av hjelp og støtte. I Lindebakken skal barnet få oppleve gode relasjoner til både voksne og barn, dette skaper et godt grunnlag for trivsel, glede og mestring! Vi skal legge til rette for et miljø der barna kan utvikle tillitt til seg selv og andre, og støtte barna i det å vise omsorg og selv ta imot omsorg.

LEK

Lek er en stor del av barnekulturen, og det er viktig at det blir lagt til rette for variert lek i barnehagen. Lek er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom. Forskjellige omgivelser inspirerer til ulik lek og utfordringer. Personalet i barnehagen må derfor inspirere, oppmuntre og støtte barnas lek.

*«Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.»
(Rammeplanen, 2017)*

Leken skal tillegges egenverdi å ha en fremtredende plass i barnehagehverdagen. Det finnes mye god læring gjennom leken, hvor barna kan tilegne seg god kunnskap av hverandre, og ved observasjon i dagliglivet.

Samspill og samarbeid er også sentralt i leken. Leken er også en god arena for å danne vennskap, og for utvikling på det sosiale området. For å komme inn i lek, må barna mestre ulike lekekoder. Dette kan være for eksempel; forhandlingsteknikker, å skille mellom lek og virkelighet, sette grenser for seg selv og opplevelsen av humor. Her har personalet en viktig rolle med å se til at barnet mestrer de ulike lekekodene som må til for å inngå i en lekrelasjon. Leken er med på å styrke barnas identitet og selvfølelse, samtidig som den har en utprøvende funksjon der barna tester ut ulike oppfatninger, verdier og normer.

Barnehagen skal:

- Legge til rette for variert lek i barnehagen
- Motivere og engasjere
- Lære barna om hvordan man skal håndtere konflikter
- Lære barna om samspill og samarbeid
- Ivareta barnas rett til å medvirke

LÆRING

I Lindebakken barnehage skal barna oppleve et miljø som stimulerer til lek, læring og utforskning. Barnehagen skal legge til rette for at barnets lyst til å mestre blir oppfylt! Dette gjør vi ved å utforme gode lekemiljø og aktiviteter etter barnets alder og nivå. Vi arbeider tett med årstema, samtidig som vi introduserer nye ting underveis som naturlig faller inn. Leken er barnets læringsarena, og personalet må være med på å motivere og skape gode leke situasjoner. En leken voksen motiverer også barna. Barnehagen må anerkjenne barnas fantastiske nysgjerrighet og kreativitet. Det bygger videre på barnas undringer skaper gode læresituasjoner. Sammen undersøker vi små og store ting, både inne og ute.

Barnehagen skal bidra til et godt læringsfellesskap, hvor barna kan bidra til både egne og andres læring. Barnas mange undringer kan føre til spennende aktiviteter der vi utforsker og eksperimenterer og finner ut av ting i fellesskap. Vi bruker hele kroppen og alle sanser i læringsprosessen. Vi lukter, føler, hører, ser, smaker og opplever. Gode og rike førstehåndserfaringer er med på å vekke nysgjerrigheten i barnet.

*“Alle barn har en gnist i seg. Alt vi
trenger å gjøre er å tenne den”
Roald Dahl*

MEDVIRKNING

Medvirkning er et begrep som ofte forveksles med det å bestemme, men det det egentlig handler om er at ens synspunkter, som i samfunnets demokrati, blir tatt på alvor og hørt. Barna skal få mulighet til å ha innflytelse på sin barnehage hverdag, tilpasset barnas evner og nivå. De aller største barna kan gi sine synspunkter verbalt – mens de aller minste barna uttrykker seg på en litt annen måte. Medvirkning hos de aller minste barna krever at de voksne ser hva slags aktiviteter som ser ut til å gi mening for dem og at de planlegger

virksomheten i barnehagen med dette minne. Det krever at personalet er årvåkne for det som skjer i øyeblikket, slik at også barna med lite verbalt språk er med å medvirke. Barnehagen fungerer med andre ord som et lite demokrati der alle kan gi uttrykk for sin mening, uansett alder. Akkurat som barna har også foreldrene rett til å medvirke i barnehagens drift, dette er nedfelt i barnehageloven.

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

§ 3 Barnas rett til medvirkning

Barnehagen skal:

- Synliggjøre barns medvirkning
- Observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov
- La barna få mulighet til og jevnlig ta del i barnehagens planlegging og vurdering.

DOKUMENTASJON OG EVALUERING

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon er en viktig del av det pedagogiske arbeidet. Gjennom dokumentasjon får dere som foreldre et innblikk i hvordan vi arbeider og hva barna får oppleve å lære i barnehagen. Vi dokumenterer det pedagogiske arbeidet ved hjelp av bilder, film og visning av ferdige «produkt». I barnehagen bruker vi jevnlig «eBarnehage» fra Barn-nett til å dokumentere hverdagen i barnehagen. Pedagogisk dokumentasjon er viktig for at vi blir en lærende organisasjon. Det handler om å diskutere og reflektere over egen praksis. En dokumentasjon blir pedagogisk når barn og voksne diskuterer og reflekterer over en dokumentasjon som er blitt gjort. Dette er noe vi stadig gjør for å hele tiden utvikle oss videre. Ofte ser vi at noe ikke fungerte helt som det skulle, og dermed kan vi forbedre aktiviteten/metoden til neste gang!

Dokumentasjon av enkeltbarn brukes kun når det er mulig det er nødvendig med ekstra tilretteleggelse utover det vanlige (f.eks. bruk av TRAS). Det å observere, planlegge, dokumentere og vurdering vil i en sammenheng kunne danne grunnlag for en kritisk og reflekterende praksis, som skaper både faglig utvikling og endring. Vi bruker planleggingsdager, og personalmøter til blant annet vurderingsarbeid.

FORELDRESAMARBEID

Et godt foreldresamarbeid er viktig for oss. Det er viktig at du som forelder føler deg trygg på at vi tar godt vare på det kjæreste du har! Vi skal legge til rette for at vi har en jevnlig god dialog, både daglig og gjennom foreldresamtaler hvert halvår (en frivillig og en obligatorisk). Gjennom foreldremøter med foreldreråd, og samarbeidsutvalget sikrer vi at foreldrenes rett til medvirkning blir ivaretatt. Disse organene spiller også en viktig rolle når det gjelder vurdering av vår praksis.

«§ 1. Formål Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»

FØRSKOLEOPPLEGG

Førskolebarna i Lindebakken får 1-2 timers tilbud i uka med førskole fra september til mai. Dette er en tid der vi gjør barna nysgjerrige på en lekpreget måte, og dermed tilrettelegger for en å ruste barna for en god overgang til skolen. Vi skal jobbe mye med sosial kompetanse som er en helhet i barnas samspill. Der vi jobber med selvfølelse, empati, atferd, selvhverdelse og selvkontroll. Daglig jobber vi også med selvstendigjøring av barna, vi øver på å vente på tur, at barna må dele oppmerksomhet og lytte til hverandre.

Barna skal få leke med metaspråklig bevissthet, som vil si vi jobber med å lytte og uttale lyder. Vi bruker rim, ellinger, regler og bokstaver er med på å forberede barn mot overgang til skolen. De skal bli språkbevisste og øve på god muntlig fremstilling. I matematikken skal vi leke med både tall, mengder og geometriske figurer. Samt forsøke å gi barna en tallforståelse, og øve oss på å se sammenhengen mellom symbol og mengde. Vi skal øve på konsentrasjon med blant annet høytlesing, turtaking, begreper og finmotorikk 😊

*«Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro å egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordning.»
(Rammeplanen, 2017)*

RAMMEPLANEN

Rammeplanen er vårt viktigste arbeidsverktøy. Under følger en liten beskrivelse av hvert fagområde. Dette arbeider vi med gjennom hele året, og flettes inn under temaene vi holder på med. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Arbeid med alle fagområdene må tilpasse barnets alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger

Kommunikasjon, språk og tekst

Kommunikasjonen foregår som et vekselspill mellom å kunne motta og tolke budskap, og det å være avsender av budskap. Det å bruke nonverbale (kroppsspråk) og verbal kommunikasjon er nødvendig for å kunne utvikle et godt muntlig språk. Tekst omfatter de skriftlige og muntlige fortellinger, men også poesi, rim, regler, dikt og sanger.

Kropp, bevegelse og helse

Barna tilegner seg i småbarnsalderen grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, samt vaner og innsikt i å ivareta livskvalitet og helse. Alle barn er kroppslig aktive, og de minste uttrykker mye gjennom å bruke kroppen sin. Det å utsettes for sanseintrykk og bevegelse så skaffer barna seg nødvendige erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på flere områder. Det å arbeide med kropp, bevegelse og helse bidrar barnehagen til at barna skal få en positiv selvoppfatning gjennom aktiviteter som gir varierte erfaringer, allsidige bevegelser og utfordringer for å danne grunnlag for kroppslig mestring. Det å videreutvikle kroppsbeherskelse, både grovmotorisk og finmotorisk. Barna skal også få viktige erfaringer med turer i friluft og være ute i alle årstider.

Kunst, kultur og kreativitet

Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenking og kommunikasjon. I barnehagen skal vi tilrettelegge for samhørighet og kreativitet ved å bidra som at barna er sammen med andre med en god opplevelse med å kunne skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barna skal få møte forskjellige teknikker, materialer og verktøy som er med å hjelpe barna til å kunne uttrykke seg estetisk.

Natur, miljø og teknologi

Dette fagområdet skal være med å bidra slik at barna blir bedre kjent med og får en forståelse for både landskap, planter, dyr, årstider og vær. Vi skal gi barna rike opplevelser og erfaringer i naturen, dette skal være med å fremme forståelse for naturens egenart og at barna får vilje til å kunne verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til en god bærekraftig utvikling. Under dette fagområdet skal vi bidra til at barna er nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener. Og at de føler og opplever naturen med bruk av både teknologi og redskaper

Etikk, religion og filosofi

Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. I barnehagen skal vi hjelpe barn danne grunnlag for etiske refleksjoner, og vise respekt for mangfoldet som er representert i barnehagen. Samtidig skal vi følge verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven.

Nærmiljø og samfunn

I barnehagen skal være med å bidra slik at alle barn møter nærmiljøet og samfunnet vi lever i med nysgjerrighet og tillit. Vi skal vektlegge og styrke kunnskap om og tilknytningen vi har til lokalsamfunnet rundt. Både i forhold til arbeidsliv, tradisjoner, levestett, kunst og kultur. Erfaringene fra barnas hjem, omgangskrets og reiser vil være med å gi barn kunnskap om de forskjellige samfunnene. Mediene vil også ha betydning for barns hverdag.

Antall, rom og form

Barn viser tidlig interesse for både tall og telling. De orienterer seg i rommet, studerer former og jakter på sammenhenger. Gjennom lek, eksperimenter og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Gjennom å arbeide med antall, rom og form, skal vi i barnehagen hjelpe til som at barna opplever nysgjerrighet og glede over utforsking og leking med tall og former. Å tilegne god og anvendbare matematiske begrep, kunne erfare, utforske og leke med form og mønster. Barna skal få erfare ulike størrelser, mål og former ved hjelp av sortering og sammenlikning, skal barna erfare plassering og orientering som er med å hjelpe barns evne til å lokalisere seg. I barnehagen skal vi sørge for at barna har tilgang til ulike spill, tellemateriell, klosser og leker som gir barn erfaring med sortering, sammenlikning, ordning og klassifisering. Det å tilrettelegge som at barna får erfaring med ulike typer måleenheter og måleredskaper (gjørne ikke-standardiserte) er med å stimulere barn som de forundrer seg rundt avstand, volum, vekt og tid.

PROGRESJONSPLAN FOR FAGOMRÅDENE

Fagområde	1 – 3 år	3 – 6 år
Kommunikasjon språk og tekst	- Bruke bildebøker, rim regler og sanger aktivt med barna. - Titt tei lek, begynnende turtaking - Få kjennskap til rim og regler - Undre oss med barna - Lese bøker med variert språk - Sangleker - Se sammenhenger mellom og bilde	- Dramatisering av historier, og eventyr/ rim, regler og sanger gjennom bruk av konkreter/rekvisitter - Gjenta riktig ordlyd og setninger uten å korrigere. - Jevnlig høytlesning - Gode samtaler, felles refleksjon rundt handlingen i bøker og andre tekster - Bruke IKT
Kropp Bevegelse Mat Helse	- Ha grovmotorisk lek inne og ute; de skal få klatre, krabbe, krype, løpe og hoppe! - Bli kjent med seg selv og sin egen kropp gjennom å benevne kroppsdelene i påkleddnings- og stellesituasjoner. - Hygiene fokus (håndvask) - Bli kjent med kroppens sanser	- Grovmotorisk aktivitet inne og ute. Øve på hoppe, hinke, løpe og balansere - Veilede barnet til selvstendighet i ulike situasjoner (garderobe, håndvask, toalett, og det å komme inn i lek) - Gi barna erfaring med ulike ring- og regelleker som åpner opp for at mange kan delta! - Grovmotoriske aktiviteter inne og ute. Barna skal få øvd på hopping, hinking, løping, balansering, klatring, øve på å ta imot og kaste ball.
Kunst, kultur og Kreativitet	- Gi barna erfaringer med ulikt formingsmaterieell, som plastelina, maling og ulike naturmaterialer. - Bli kjent med farger og former - Dramatisering av eventyr ved hjelp av konkreter. - Gi barna erfaring med forskjellige teknikker som tegning, maling, modellering, liming og klipping. La barna bli kjent med forskjellig materiale blant annet naturmateriale som kongler, trepinner, tove ull osv. - Sang og musikk: bevegelse til musikk og musikk-leker. - Søkelys på de ulike tradisjoner og høytider som finnes i Norge.	- Motivere barn til å tegne, male og modellere etter konkrete oppgaver. - Gi barna gode erfaringer med naturens flotte arena for kunst og estetiske opplevelser. - Bevegelse til musikk - Dramaturgisk lek, ha utkleddningstøy lett tilgjengelig. - Søkelys på tradisjoner og høytider som finnes i Norge.
Natur, miljø og Teknologi	- Oppleve naturen med alle sansene, og være ute i all slags vær. - Dele og samtale om ulike opplevelser ute i naturen, gjerne ved bruk av bilde som støtte.	- Observere plante- og dyrelivet I barnehagens nærområde (blomster, trær, fugler, småkryp, osv.)

	- Bli kjent med digitale verktøy.	- Fysikk og kjemi eksperimentering - Legge til rette for læring og bruk av digitale verktøy. - Lære mer om planter og dyreliv.
Etikk, Religion Filosofi	- Markering og få kjennskap til høytider - Oppleve anerkjennelse - Bli kjent med følelsene, og lære seg å respektere andres følelser - Øve seg på turtaking og deling - Samtaler om hvordan vi skal være mot andre.	- Øvelse på konfliktløsning - Høre om ulike tradisjoner både i Norge og andre land. - Historier om jul og påske. - Respektere andre og deres følelsesuttrykk, og videreutvikle evnen til konfliktløsning. - Kjenne til at vi er forskjellige og at man må vise respekt for det. - Få rike opplevelser som barna kan undre seg over og reflektere sammen i felleskap.
Nærmiljø og samfunn	- Barnet skal støttes, og muntres opp til å vise hensyn til andre barn. - Turer i nærmiljøet - Erfaring at vi er alle forskjellige og lære å anerkjenne dette. - Skape tilhørighet til gruppen - Utvikle samhold og gruppefølelse gjennom å delta på samlingsstunder og andre aktiviteter - Bussturer og videre utforskning av nærmiljøet	- Gi barna like muligheter, fremme likestilling. - Kunnskap om seg selv og familie (navn o.l.). Bli kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer - Gi barna kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og at barna får kjennskap til andre nasjonale minoriteter. - Utforske ulike landskap, kjent med institusjoner i nærmiljøet. - Kjennskap til menneskerettigheter og barnekonvensjonen.
Antall, Form og Rom	- Bli kjent med grunnleggende begreper som stor/liten - Lek med farger og klosser. - Bli kjent med begreper som over/ under. - Konstruksjonslek; bygge med duplo, jovo, magneter. - Bli kjent med sortering, høyde og størrelser. - Bli kjent med primærfargene - Bli kjent med geometriske former (trekant, firkant og sirkel)	- Bli kjent med sammenligning og måling, og hvordan barna kan bruke dette i hverdagen. - Lek med antallsbegrep - Blande farger og bli kjent med sekundærfargene. - Få kjennskap til motsatte begrep som størst/minst, yngst/eldst, først/sist. - Kjennskap til tallrekka - Lek med terningspill

MOBBING

Mobbing i barnehagen er noe vi er bevisste på og hele tiden arbeider med å forebygge. Mobbing i barnehagen handler ofte om systematisk utestengelse av enkeltbarn gjentatte ganger. Det hender kanskje man for eksempel hører at «*Alle som har grønn strømpebukse får komme i bursdagen min*». Dette er en form for utestengelse av enkeltbarn. Det kan også arte seg som slag, spark og ignorering. Det er viktig at vi voksne er tett på barna, slik at vi kan forebygge at utestengelsen skjer. Trivselen til barna er vårt ansvar. Personalet i barnehagen skal støtte barna i deres lek, og være med å lage gode relasjoner barna imellom. Det å ha en god sosial kompetanse er med på at barnet lykkes i sosiale relasjoner, og vil være med på å forebygge mobbing. Vi jobber alltid med å styrke den sosiale kompetansen slik at barna er rustet til å tilpasse seg ulike miljøer og relasjoner.

*Mobbing i barnehagen handler om at barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for felleskapet.
- Ingrid Lund -*

OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE

Det er en stor overgang fra å gå fra barnehagen til en større institusjon som skolen. Vi jobber i barnehagen for å ruste opp barna med kunnskaper, erfaringer og ferdigheter, som skal gi dem godt grunnlag og en indre motivasjon til å begynne på skolen! Dette gjør vi blant annet gjennom førskoleopplegget vi har for de største barna, og selvsagt også ellers i hverdagen! Vi ønsker at barna skal glede seg til skolestart, og arbeider med at de opplever en god sammenheng mellom barnehage og skole.

Barnehagen arbeider i samarbeid med foreldre og skolen med å tilrettelegge for barnas overgang fra Lindebakken til første klasse og SFO. Både barnehagen og skolen er begge institusjoner med både omsorg, lek, læring og danning i sentrum. Barn vil møte både likheter og ulikheter mellom institusjonene. Samarbeid mellom barnehage og skole er viktig for alle barn og spesielt barn som har behov for særskilt tilrettelagt omsorg – eller læringsmiljø. I forhold til overgangsskjema som brukes i Arendal kommune som deles med skolen, må foreldre gi barnehagen samtykke til dette. Hvis det er behov for omfattende tilrettelegging, må samarbeidet med skolen dannes i god tid før barnet skal begynne på skolen.

*«Små hjerter kan også føle store ting»
Grísling*